

GENT GRAN

Llistes d'espera i inspeccions: tres mesos sense la web per controlar les residències

Familiars d'usuaris demanen millorar la participació en els consells de cada centre

MARTA RODRÍGUEZ CARRERA
BARCELONA

La pandèmia va causar més de 8.000 morts a les residències de Catalunya i, en un intent per recuperar la confiança perduda de la ciutadania i la reputació qüestionada, el departament de Drets Socials s'ha compromès a obrir una pàgina web –que ha de funcionar com una mena de cercador– amb informació detallada de cada geriàtric. Es publicarà, per exemple, la llista d'espera que té cada centre. Ara bé, el gran atractiu de la iniciativa és que s'hi penjaran els resultats de les inspeccions que periòdicament s'hi fan per trobar deficiències. L'anunci el va fer el secretari d'Afers Socials i Famílies, Lluís Torrens, el 14 d'octubre al Parlament, quan va assegurar que al cap d'"unes setmanes si no dies" ja estaria en disposició d'entrar en funcionament. Amb tot, han passat els dies i les setmanes i, més de tres mesos després, el departament s'ha limitat a comentar que uns problemes tècnics menors tenen aturat el projecte.

L'objectiu d'aquesta pàgina web és aportar més transparència sobre el miler de centres geriàtrics del país, el 80% dels quals són de titularitat privada. En aquests espais viuen unes 64.000 persones, la majoria de les quals són grans dependents. Però entre el sector hi ha qui creu que Torrens va vendre la pell de l'ós abans de caçar-lo. El dirigent del departament intervenia en una comissió per explicar la cadena de negligències detectades al Geriàtric Aragó de Barcelona, destapades per *El Periódico*. El cas va evidenciar la falta de coordinació entre els cossos d'inspectors que controlen el bon funcionament de les residències, perquè malgrat la insistent denúncia de les famílies mai es va arribar a solucionar el problema de brutícia i deixadesa de les instal·lacions. Enmig de les explicacions, Torrens va llançar la notícia de l'estrena imminent de la pàgina web pública de totes les residències catalanes.

La transparència de la patronal

Tot i que ja hi ha algunes iniciatives privades en el sentit de publicitar les característiques de les residències, la web de Drets pretén anar més enllà. Entre les entitats que representen les famílies, la web hauria de servir per posar el focus en els drets dels residents i elevar així la qualitat que hi ha als centres, que tenen plantilles precàries, amb sous més baixos que en l'àmbit sanitari, i just en el llindar de les ràtios de mínims que marca la norma.

Per a la presidenta de la gran patronal ACRA, Cinta Pascual, la web

Una dona en una residència. GETTY

ha de ser una bona eina perquè, diu, "la transparència només pot ser positiva per a tothom", però reconeix que la diversitat de tipologia de residències en dificulta el desenvolupament.

En canvi, la filosofia de transparència que suporta la web "agrada" als directors i gerents de les residències, tot i que de seguida apunten que presenta algun problema de difícil solució tal com està plantejada i temen que no hi hagi prou "seguretat jurídica" per als centres. El director de l'Associació Professional Catalana de Directors de Centres d'Atenció a la Dependència (ASCAD), Andrés Rueda, es pregunta en quin moment es penjaran les actes amb els resultats de les inspeccions, ja que considera que s'ha de deixar un temps perquè es puguin arranjar els desperfectes. "Si finalment ho fan, només haurien de penjar les actes que ja estiguin concloues, que siguin definitives", assenyala. Per això aconsella "no precipitar-se" perquè es pot fer molt de mal a les residències, afegeix Rueda.

Les inspeccions són l'altre gran aspecte que Drets Socials s'ha compromès a millorar perquè hi

Propietat A Catalunya hi ha un miler de geriàtrics, el 80% de titularitat privada

Retard El departament de Drets Socials va anunciar la posada en marxa de la web a l'octubre

hagi més coordinació entre els supervisors de Salut, Drets Socials i municipals que entren a les residències per evitar que una deficiència greu quedi en els llimbs de la burocràcia i no es resolgui. Rueda és taxatiu quan afirma que cal "sacsejar" el sistema d'inspeccions per "clarificar i simplificar els criteris". En aquest sentit, el responsable de l'ASCAD assegura que hi ha "una normalització excessiva que no s'adapta a la realitat" i proposa una escala de control. En un primer nivell valdria la declaració del responsable del geriàtric sobre les característiques tècniques del centre. El segon nivell s'activaria d'ofici per analitzar la seguretat de les instal·lacions i els indicadors de confortabilitat, valors que "estimularien la feina qualitativa". Finalment, apunta, el tercer nivell es reservaria per a les denúncies per deficiències greus. "Necessitem saber què és sancionable i què no", resumeix.

És una demanda que comparteix Pascual, i per això reclama disposar d'una llista fixa de valors per verificar; no com passa ara, que cada any "es marquen objectius diferents" que desorienten el personal.

En el cas de les famílies organitzades a l'entitat nascuda arran de la pandèmia Els Estels Silenciats, el portaveu Víctor Echaniz subratlla la inoperància dels consells de participació, en què estan representats famílies, professionals, direccions del centre i les administracions catalana i municipal. Del miler de residències, només s'ha constituït un d'aquests òrgans en els 528 centres que compleixen els criteris de la llei. Echaniz, que hi ha assistit a la residència on viu una familiar, critica que són reunions "per fer el paperot" i explica que en alguns casos no es publicita i ni residents ni familiars els coneixen. També apunta que els representants de les institucions no s'hi presenten o convoquen famílies que ja no tenen contacte amb la residència.

L'activista insisteix que les famílies, com passa també en el món de l'educació, han de tenir veu perquè són "ulls" que veuen com es tracta els residents. Rueda, de l'associació de directors, parla d'organismes "poc operatius", fins al punt que sovint es troben que no hi ha prou quòrum per debatre ni analitzar correctament el dia a dia que hi ha a la residència. —